

สุวจิ ชารสุทธิพงษ์ 2551: การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของบทบาทความหลากหลายของ
การเกษตรบนที่สูง: กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ จังหวัดเชียงใหม่
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาวิชาการจัดการทรัพยากร
โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ประชานกรรมการที่ปรึกษา:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธรรมา จิตต์สงวน, Ph.D. 176 หน้า

เป็นที่ยอมรับว่าการเกษตรบนที่สูงในรูปแบบที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ทรัพยากร และสังคม
ชุมชนได้ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางตรงและผลประโยชน์ภายนอกซึ่งถือเป็นบทบาทความหลากหลายของ
การเกษตร ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหนึ่งในตัวอย่างที่ดีของผลสำเร็จของการ
พัฒนาที่ได้ก่อให้เกิดบทบาทความหลากหลายของการเกษตร จึงนำมาซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์
ของการศึกษาเพื่อ (1) ศึกษาการดำเนินการของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ (2) ประเมินมูลค่าทาง
เศรษฐศาสตร์ของผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำการเกษตรบนที่สูง และ (3) ประเมินผลความคุ้มค่าทาง
เศรษฐศาสตร์ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ

ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาการเกษตรบนที่สูงโดยยึดหลักการพัฒนาชุมชนแบบผสมผสานบนที่สูง
ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ ที่เน้นถึงการพัฒนาคคนและมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาอัน
ที่จะให้ความสำคัญต่อการผลิตทางการเกษตรในเชิงอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สนับสนุนให้เกิดบทบาทความหลากหลายของการเกษตรทั้งผลประโยชน์ทางตรงและผลประโยชน์ภายนอก
โดยคิดเป็นมูลค่าทั้งหมด 55,155,515.44 บาทต่อปี โดยมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจมีมูลค่าสูงที่สุดคือ
52,776,592.34 บาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 95.68 ส่วนมูลค่าทางด้านสิ่งแวดล้อมและทางด้านสังคม คิดเป็น
ร้อยละ 3.74 และ 0.58 ตามลำดับ การประเมินผลความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการ ภายใต้กรอบการ
ดำเนินโครงการ 29 ปี พบว่า การดำเนินการของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮมีความคุ้มค่าต่อการลงทุน โดย
มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ เท่ากับ 947,742,025.43 บาท อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน เท่ากับ 18.45
และอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ เท่ากับร้อยละ 53.01 จากการศึกษาจึงได้เสนอแนะให้ดำรงไว้ซึ่ง
โครงการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดการทรัพยากรบนที่สูง ส่งเสริมวัฒนธรรมของชนเผ่าบนที่สูง และวางแผนใช้
ประโยชน์ที่ดินและน้ำ รวมถึงประเมินมูลค่าบทบาทความหลากหลายของการเกษตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น